

דְּאִמְצָעִיתָא אֶתְמַר בֵּיהּ וּלְאָדָם לֹא מִצָּא עֵזֶר דְּאִפִּיק
 שְׂכִינְתֵיהּ מִן גְּלוּתָא הָדָא הוּא דְכָתִיב (שמות ב) וַיִּפֶן כַּה
 וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ. וּמִשָּׁה הוּא בְּדִיוֹקְנֵיהּ מִמִּשׁ
 דְּאֶתְמַר בֵּיהּ לֹא מִצָּא עֵזֶר כְּנֻגְדוּ.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא וַיִּפֹּל ה' אֱלֹהִים תְּרִדְמָה עַל הָאָדָם.
 ה' אֱלֹהִים אָבָא וְאִמָּא. תְּרִדְמָה דָּא גְלוּתָא
 דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (בראשית טו) וְתְרִדְמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם. אֲרָמִי
 לִיהּ עַל מִשָּׁה וַיִּישָׁן. לִית שִׁנְהָ אֶלָּא גְלוּתָא. וַיִּקַּח
 אֶחָת מִצְלָעוֹתָיו. מִצְלָעוֹתָיו דְמָאן. אֶלָּא מֵאֲלִין
 עוֹלָמִין דְּמִטְרוּנֵיתָא נָטְלוּ אָבָא וְאִמָּא חַד מִנֵּיהּוּ
 וְאִיהּוּ סְטָרָא חוּרָא. יָפָה כְּלָבְנָה. וַיִּסְגֹּר בְּשָׂר
 תַּחְתָּנָה, דָּא בְּשָׂר דְּאֶתְמַר בֵּיהּ בְּשָׂנָם הוּא בְּשָׂר בְּשָׂר
 דְּמִשָּׁה סוּמְקָא. וְעֵלִיהּ אֶתְמַר פְּנֵי מִשָּׁה כְּפֵנֵי חַמָּה.
 וּבְגִין דָּא (שיר השירים ו) יָפָה כְּלָבְנָה כְּרָה כַחַמָּה.

לשון הקודש

אחת מצלעותיו - מצלעותיו של מי?
 אלא מאותם עלמות של הגבירה נטלו
 אבא ואמא אחד מהם, והוא צד לבן,
 יפה כלבנה. ויסגר בשר תחתנה - זה
 בשר שנאמר בו (שם ו) בשנים הוא בשר.
 בשר של משה אדם, ועליו נאמר פני
 משה בפני חמה, ולכן (שיר ו) יפה כלבנה
 כרה בחמה.

מצא עזר שיוציא שכינה מהגלות. זהו
 שכתוב (שמות ב) ויפן כה וכה וירא כי אין
 איש. ומשה הוא בכמותו ממש, שנאמר
 בו לא מצא עזר כנגדו.

באותו זמן ויפל ה' אלהים תרדמה על
 האדם. ה' אלהים - אבא ואמא. תרדמה
 - זו הגלות, שנאמר בה (בראשית טו)
 ותרדמה נפלה על אברם. הפילו על
 משה ויישן. אין שנה אלא גלות. ויקח

דָּבָר אַחֵר וַיִּסְגֹּר בְּשַׁר פֶּעָאן לְאַנְנָא בָּהּ עָלֶיהָ הָדָא
 הוּא דְכְתִיב וַיִּסְגֹּר ה' בַּעֲדוֹ. דָּבָר אַחֵר וַיִּסְגֹּר
 בְּמָה דְאֵת אָמֵר, (שמות כה) לְעוֹמֵת הַמִּסְגֵּרֶת, מִסְגֵּרֶת
 מִתְקַיְמָת, דְּבָהּ מִטְרוּנֵיתָא (יחזקאל מו) יְהִי סָגוּר שֵׁשֶׁת
 יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה:

וַיִּבֶן יי אֱלֹהִים אֶת הַצֹּלַע, הָכָא אֶתְרַמְיֵי רָזָא דִּיבּוּם
 דְּאָמְרוּ בֵּיהּ פִּינּוּן שְׁלָא בְּנָה שׁוּב לֹא יִבְנֶה, הָדָא
 הוּא דְכְתִיב, (דברים כה) אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו.
 אֲבָל לְגַבֵּי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֶתְמַר בֵּיהּ וַיִּבֶן יי
 אֱלֹהִים אָפָא וְאָפָא בְּנֵי לָהּ לְגַבֵּיהּ הָדָא הוּא דְכְתִיב
 בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יי. ו' דְּאִיהוּ בֶן י"ה אָפָא וְאָפָא. עָלִייהוּ
 אֶתְמַר וַיִּבֶן יי אֱלֹהִים אֶת הַצֹּלַע. אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם
 דָּא עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא. וַיְבִיאָהּ אֶל הָאָדָם אֵייתִי לִי
 לְגַבֵּי צֹלַע דְּנָטִיל מִן ה' עוֹלִימָא דִּילָהּ.

לשון הקודש

יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו. אֲבָל לְגַבֵּי הַקְּדוּשָׁא
 בְּרוּךְ הוּא נֹאמֵר בּוֹ וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים. אָפָא
 וְאָפָא בּוֹנִים אוֹתָהּ אֵלָיו. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
 בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם ה'. ו' שְׁהוּא בֶן י"ה, אָפָא
 וְאָפָא, עָלֵיהֶם נֹאמֵר וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת
 הַצֹּלַע. אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם - זֶה הַעֲמוּד
 הָאִמְצָעִי. וַיְבִיאָהּ אֶל הָאָדָם - הִבִּיא אוֹתוֹ
 אֶל הַצֹּלַע שְׁלֶקַח מֵה', הַעֲלִמָה שְׁלָהּ.

דָּבָר אַחֵר וַיִּסְגֹּר בְּשַׁר - רָצוּ לְהַגֵּן עָלָיו
 בָּהּ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּסְגֹּר ה' בַּעֲדוֹ. דָּבָר
 אַחֵר וַיִּסְגֹּר - כְּמוֹ שְׁנֹאמֵר (שמות כה)
 לְעַמֵּת הַמִּסְגֵּרֶת, מִסְגֵּרֶת מִתְקַיְמָת,
 שְׁבָה הַנְּבִירָה (יחזקאל מו) יְהִי סָגוּר שֵׁשֶׁת
 יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה.

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֹּלַע. פֶּאן נְרַמְזוּ סוּד
 הַיִּבּוּם, שְׁאָמְרוּ בּוֹ, פִּינּוּן שְׁלָא בְּנָה, שׁוּב
 לֹא יִבְנֶה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים כה) אֲשֶׁר לֹא

וְעָלָה אֶתְמָר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נָאֻם יי חוֹמַת
 אֵשׁ סָבִיב. וּבְנִין דָּא בְּטוֹרָא דָּא אֶתְפְּנִי בִי
 מְקַדְּשָׁא. עַל יְדָא דְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִי קַיִימָא (מ"י
 דף קי"ט) לְדָרֵי דָרִין. וְעָלִיָּה אֶתְמָר (חגי ב) גְּדוֹל יְהִיָּה כְבוֹד
 הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. דְּקַדְּמָאָה אֶתְפְּנִי עַל
 יְדָא דְכַר נֶשׁ וְהָאִי עַל יְדָא דְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְנִין
 דָּא (תהלים קכז) אִם יי לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עָמְלוּ בּוֹנֵי
 בּוּ.

וְכֵן אֶתְמָר בְּמִשָּׁה וַיְבִן יי אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלֶע. בְּמָה
 דָּאֵת אָמַר, (שמות כו) וּלְצֵלֶע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית. צֵלֶע
 וְדָאִי מְסֻטָּרָא דְחֶסֶד חוּזַר מִתְּמָן אֶתְקַרִיָּאת סִיְהָרָא.
 וַיִּסְגַּר בְּשָׂר תַּחְתָּנָה בְּשָׂר דְּאִיהוּ סוּמְק מְסֻטָּרָא
 דְּגִבּוֹרָה וְאֶתְפְּלִיל בְּתַרְוּוּיָהּ. בְּהָהוּא זְמָנָא (שיר השירים ב)
 שְׂמֵאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמְיֵנוּ תַחְבֵּקֵנִי.

 לשון הקודש

עמלו בוניו בו.

וְכֵן נֶאֱמַר בְּמִשָּׁה וַיְבִן ה' אֱלֹהִים אֶת
 הַצֵּלֶע, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שמות כו) וּלְצֵלֶע
 הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית. צֵלֶע וְדָאִי מְצַד שֶׁל חֶסֶד
 לְבָן, מִשָּׁם נִקְרָאת לְבָנָה. וַיִּסְגַּר בְּשָׂר
 תַּחְתָּנָה - בְּשָׂר שֶׁהוּא אָדָם מְצַד
 הַגִּבּוֹרָה וְנִכְלָל בְּשִׁנְיָהֶם. בְּאוֹתוֹ זְמַן (שיר א)
 שְׂמֵאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמְיֵנוּ תַחְבֵּקֵנִי.

וְעָלִיָּה נֶאֱמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נָאֻם
 ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וְלִבְנֵי בְהַר זֶה יִבְנֶה
 בַּיִת הַמְּקַדָּשׁ עַל יְדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 יְהִיָּה קַיִם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְעָלֵיו נֶאֱמַר (חגי
 א) גְּדוֹל יְהִיָּה כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן
 מִן הָרֵאשׁוֹן. שְׂהָרֵאשׁוֹן נִבְנֶה עַל יְדֵי
 אָדָם - וְזֶה עַל יְדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 וְלִבְנֵי (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא

זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי דא שכינתא
 נערה המארסה לגבי עמודא דאמצעיתא
 אתמר בה זאת הפעם וגו' אנא ידענא דאיהי עצם
 מעצמי ובשר מבשרי. לזאת ודאי יקרא אשה
 מסטרא עלאה דאיהי אפ"א. כי מאיש לקחה זאת,
 מסטרא דאפ"א דאיהו י'. וכן משה בדיוקנא דיליה
 לתתא.

בההוא זמנא יזכו ישראל כל חד וחד לבת זוגיה.
 ודא איהו דכתיב, (יחזקאל לו) ונתתי לכם לב
 חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם וכתיב, (יואל ג) ונבאו
 בניכם ובנותיכם וגו' ואליו (דף כח ע"ב) אנון נשמתין
 חרותין דעתידין למחוי על ישראל. כמה דאוקמוה
 אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שפנוף ואז
 תחדשות יבואו.

לשון הקודש

באותו זמן יזכו ישראל כל אחד ואחד
 לבת זוגו, וזהו שכתוב (יחזקאל לו) ונתתי
 לכם לב חדש ורוח חדשה אתן
 בקרבכם, וכתוב (יואל ג) ונבאו בניכם
 ובנותיכם וגו', ואלו הם נשמות חדשות
 שעתידים להיות על ישראל, כמו
 שפרשוה אין בן דוד בא עד שיכלו כל
 נשמות שפנוף, ואז תחדשות יבואו.

זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי –
 זו שכינה נערה המארסה לעמוד
 האמצעי, נאמר בה זאת הפעם וגו' אני
 ידעתי שהיא עצם מעצמי ובשר מבשרי.
 לזאת ודאי יקרא אשה – מצד עליון
 שהיא אפ"א (בינה), כי מאיש לקחה זאת
 – מצד של אפ"א (חכמה) שהוא י'. וכן
 משה בדמותו למטה.

בְּהֵיחֹא זְמַנָּא מִתְעַבְרִין עֵרַב רַב מִעֲלָמָא, וְאַתְמַר
בְּיִשְׂרָאֵל וּבְמִשְׁפָּה כָּל חַד בְּבֵת זְוֹנְיָהּוּ וַיְהִי
שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוּ וְלֹא יִתְבוּשְׁשׁוּ.
דְּאַתְעֵבֵר עֲרוּהָ מִעֲלָמָא דְאַלִּין אֲנוּן דְגָרְמוּ גְלוּתָא,
עֵרַב רַב וְדָאֵי.

וְעַלִּייהוּ אַתְמַר. וְהִנְחֵשׁ הָיוּ עָרוּם מְכַל חַיִּת הַשְּׂדֵה
וְגו' עָרוּם לְרַע מְכַל חַיִּין דְּאוּמִין דְּעֲלָמָא
עוֹבְדֵי בּוֹכְבִים וּמּוֹלֹת. וְאֲנוּן בְּנוֹי דְנִחֵשׁ הַקְדָּמוֹנִי
דְּפִתִי לְחוּהָ. וְעֵרַב רַב וְדָאֵי אֲנוּן הָיוּ זֹהֲמָא דְאַטִּיל
נִחֵשׁ בְּתוּהָ. וּמִתְהִיא זֹהֲמָא נָפֵק קִין וְקַטִּל לְהַבֵּל
רוּעָה צֵאן דְאַתְמַר בִּיהַ בְּשַׁנְגָם הוּא בְּשַׁר בְּשַׁנְגָם זֶה
הַבֵּל. בְּשַׁנְגָּם וְדָאֵי אִיהוּ מִשְׁ"ה וְקַטִּיל לִיהַ וְאִיהוּ תוּהָ
בְּרָא בּוֹכְרָא דְאָדָם.

וְעַם כָּל דָּא מוֹשֶׁה בְּנִין לְכַסְפָּאָה עַל עֲרִייתָא דְאַבוּהֵי

לשון הקודש

הַנְּחֵשׁ הַקְדָּמוֹנִי שִׁפְתָהּ אֶת תוּהָ. וְעֵרַב
 רַב וְדָאֵי הֵם הָיוּ זֹהֲמָא שֶׁהִטִּיל נִחֵשׁ
 בְּתוּהָ, וּמִאוּתָהּ זֹהֲמָא יָצָא קִין וְהִרְגֵ אֶת
 הַבֵּל רוּעָה צֵאן, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בְּשַׁנְגָם הוּא
 בְּשַׁר. בְּשַׁנְגָּם זֶה הַבֵּל. בְּשַׁנְגָּם וְדָאֵי הוּא
 מוֹשֶׁה. וְהִרְגֵ אוֹתוֹ, וְהוּא הָיָה בֶן כְּבוֹר
 שֶׁל אָדָם.

וְעַם כָּל זֶה, מוֹשֶׁה, בְּדִי לְכַסּוֹת עַל עֲרוֹת

בְּאוֹתוֹ זְמַן יַעֲבְרוּ עֵרַב רַב מִהָעוֹלָם,
 וְנֶאֱמַר בְּיִשְׂרָאֵל וּבְמִשְׁפָּה, כָּל אֶחָד בְּבֵת
 זְוֹנֵי, וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוּ
 וְלֹא יִתְבוּשְׁשׁוּ. שֶׁתְּעֵבֵר עֲרוּהָ מִהָעוֹלָם,
 שְׁאֵלָהּ הֵם שֶׁגָּרְמוּ גְלוּת, עֵרַב רַב וְדָאֵי.
 וְעַלִּיהֶם נֶאֱמַר וְהִנְחֵשׁ הָיָה עָרוּם מְכַל
 חַיִּת הַשְּׂדֵה וְגו'. עָרוּם לְרַע מְכַל הַחַיִּוֹת
 שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲבוּזִים, וְהֵם בְּנֵי

נָטַל בַּת יִתְרוֹ דְאֵתְמַר בֵּיהּ (שופטים א) וּבְנֵי קִינֵי חוּתָן
 מִשָּׁה, וְהָא אִוְקְמוּהָ אִמַּאי אֵתְקָרִי קִינֵי שְׁנַפְרַד מִקְּנִין.
 כְּמַה דְאֵת אִמֵּר, (שופטים ד) וְחֵבֵר הַקִּינֵי נַפְרַד מִקְּנִין.
 וּלְבַתָּר בָּעָא לְאֵתְדָרָא עֵרְב רַב בְּתִיּוּבְתָא לְכַסָּאָה
 עֲרִייתָא דְאִבוּהִי. דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מַחְשָׁבָה טוֹבָה
 מְצַרְפָּה לְמַעֲשָׂה, וְאִמֵּר לִיהּ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְגִזְעָא
 בִּישָׁא אַנּוּן, תְּסַתְּמַר מְנִיחוּ. אֵלִין אַנּוּן חוּבָה דְאָדָם
 דְאִמֵּר לִיהּ וּמַעֲזָן תְּדַעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ.
 אֵלִין אַנּוּן חוּבָה דְמִשָּׁה וְיִשְׂרָאֵל.

וּבְגִינֵיִּיהוּ גָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא וְאֵתְתָּרְכוּ מִתְּמָן
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם.
 וְאָדָם יִשְׂרָאֵל וְדָאִי. וּמִשָּׁה בְּגִינֵיִּיהוּ אֵתְתָּרְךְ מֵאֵתְרִיהּ
 וְלֹא זָכָה לְמִיעֵל בְּאֶרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. דְּבְגִינֵיִּיהוּ עֵבֵר
 מֵאִמֵּר דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְחָב בְּסַלְע דְמַחָא בֵּיהּ

לשון הקודש

חטא של אדם שאמר לו ומעין הדעת
 טוב ורע לא תאכל ממנו. אלה הם חטא
 של משה וישראל.

וּבְגִלְלָם גָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּת וּגְרָשׁוּ מִשָּׁם.
 זְהוּ שְׁכַתוּב וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם. וְאָדָם
 יִשְׂרָאֵל בְּנִדְאִי. וּמִשָּׁה בְּגִלְלָם גְּרַשׁ
 מִמְּקוֹמוֹ וְלֹא זָכָה לְהַפְגִּים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
 שְׁכַתוּב לְלָם עֵבֵר עַל מֵאִמֵּר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְחָטָא בְּסַלְע שְׁהֵבָה בּוּ, וְלֹא אָמַר לוֹ

אביו, לקח את בת יתרו שנאמר בה
 (שופטים א) ובני קיני חתן משה. והרי
 פרשוה, למה נקרא קיני? שנפרד מקינו,
 כמו שנאמר (שם ד) וחבר הקיני נפרד
 מקינו. אחר כך רצה להחזיר ערב רב
 בתשובה לכסות את ערות אביו,
 שהקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה
 טובה למעשה, ואמר לו הקדוש ברוך
 הוא: הם מגזע רע, תשמר מהם. אלה הם

וְדָא אָמַר לִיה אֱלֹא (במדבר כ) וּדְבַרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע וְאֵנוּן
 גְּרָמוּ. וְעַם כָּל דָּא מִחֻשְׁבָּה טוֹבָה הַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא
 מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂה דְאִיהוּ לָא קָבִיל לֹון וַיְהִיב בְּהוּן
 אוֹת בְּרִית אֱלֹא לְכַסָּא עֲרִיטָא דְאִבוּהּ. וְקִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִיה (במדבר יד) וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל
 וְעַצוֹם מִמֶּנּוּ. וּבְגִינֵייהוּ אָמַר (שמות לב) מִי אֲשֶׁר חָטָא
 לִי אֶמְחֶנּוּ מִסְּפָרִי, דְאֵנוּן מִזְרַעָא דְעַמְלָק דְאִתְמַר בֵּיה
 (דברים כה) תִּמְחָה אֶת זִכַּר עַמְלָק וְאֵנוּן גְּרָמוּ לְתַבְרָא
 תִּרִין לוֹחִין דְאִוְרִיטָא.

וּמִיָּד וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ יִשְׂרָאֵל כִּי
 עֲרוּמִים הֵם בְּטוֹנָא דְמִצְרַיִם דִּהוּוּ בְלֹא
 אוֹרִיטָא וְאִתְמַר בְּהוּ (יחזקאל טז) וְאֵת עֲרוֹם וְעֲרִיחָ. וְאִיּוֹב
 בְּנִין דָּא אָמַר תִּרִין זְמַנִּי (איוב א) עֲרוֹם יִצְאֵתִי מִבְּטָן
 אִמִּי וְעֲרוֹם אָשׁוּב שָׁמָּה. מַה דִּהוּהּ מִשְׁ"ה אֶתְהַפֵּךְ

לשון הקודש

אֱלֹא רַק (במדבר כ) וּדְבַרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע, וְהֵם
 גְּרָמוּ. וְעַם כָּל זֶה, מִחֻשְׁבָּה טוֹבָה הַקְּדוּשׁ
 פְּרוּךְ הוּא מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂה, שֶׁהוּא לֹא
 קָבִיל אוֹתָם, וְנָתַן בְּהֶם אוֹת בְּרִית אֱלֹא
 לְכַסּוֹת עֲרוֹת אִבּוּי. וְהַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא
 אָמַר לוֹ (שם יד) וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל
 וְעַצוֹם מִמֶּנּוּ, וּבְגִלְלָם אָמַר (שמות לב) מִי
 אֲשֶׁר חָטָא לִי אֶמְחֶנּוּ מִסְּפָרִי, שֶׁהֵם מִזְרַע
 עַמְלָק שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דברים כה) תִּמְחָה אֶת זִכַּר

עַמְלָק, וְהֵם גְּרָמוּ לְשַׁבֵּר אֶת שְׁנֵי הַלוֹחֹת
 שֶׁל הַתּוֹרָה.
 וּמִיָּד - וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ
 יִשְׂרָאֵל כִּי עֲרוּמִם הֵם. בְּשַׁעֲבוֹד שֶׁל
 מִצְרַיִם שֶׁהֵיוּ בְלֵי תוֹרָה, וְנֶאֱמַר בְּהֶם
 (יחזקאל טז) וְאֵת עֲרוֹם וְעֲרִיחָ. וְאִיּוֹב בְּגִלְלָהּ זֶה
 אָמַר פְּעַמִּים (איוב א) עֲרוֹם יִצְתִּי מִבְּטָן אִמִּי
 וְעֲרוֹם אָשׁוּב שָׁמָּה. מַה שֶׁהִיא מִשְׁ"ה,
 הַתְּהַפֵּךְ לְעֲרַב רַב לְשַׁמְ"ה וּלְשִׁנְיָהּ.

לְעֶרְב רַב לְשֵׁמָ"ה וְלִשְׁנֵינָהּ. אָשׁוּב שָׁמָּה הֲכֵא רִמְיֹו
 דְּעֵתִיד לְאַתְחִיזָא בִּינֵיהוּ בְּגִלוּתָא בְּתַרְאָה וְאַזִּיל
 בִּינֵיהוּ לְשֵׁמָ"ה וְאִיהוּ אָמַר (איוב א) יי' נָתַן וַיִּי' לָקַח
 יְהִי שֵׁם יי' מְבֹרָךְ.

וּבְזִמְנָא דְאַתְּבְּרוּ תְּרִין לוחִין דְּאוּרֵייתָא. וְאוּרֵייתָא
 דְּעַל פֶּה אֲתָמַר בְּהוֹן וַיִּתְּפְרוּ עֲלֵה תְּאֵנָה.
 אֲתַכְּסוּ בְּכַמָּה קְלִיפִין מֵעֶרְב רַב בְּגִין כִּי עֲרוּמִים הֵם
 דְּלֹא יִתְגַּלִּי עֲרֻתֵיהוּ. וְכַסּוּיָא דִּילְהוֹן כַּנְּפֵי צִיצִית
 וְרִצּוּעִין דְּתַפְּלִין. עֲלֵיהוּ אֲתָמַר. וַיַּעַשׂ יי' אֱלֹהִים
 לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיִּלְבִּישֵׁם. אֲבָל לְגַפֵּי
 צִיצִיּוֹת וַיִּתְּפְרוּ עֲלֵה תְּאֵנָה. וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגוּרוֹת דָּא
 אִיהוּ (תהלים מה) חֲגוּר חֲרָבָךְ עַל יַרְךָ גְּבוּר. וְדָא קְרִיאַת
 שְׁמַע דְּאַתְּמַר בֵּיהּ (תהלים קמט) רוּמָמוֹת אֵל בְּגִרוּנָם וְגו'.

דָּא הוּא וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגוּרוֹת:

לשון הקודש

עָרוּתָם. וְכַסּוּיָא שְׁלָהֶם כַּנְּפֵי צִיצִית
 וְרִצּוּעוֹת תַּפְּלִין, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וַיַּעַשׂ ה'
 אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר
 וַיִּלְבִּישֵׁם. אֲבָל לְגַפֵּי צִיצִית - וַיִּתְּפְרוּ
 עֲלֵה תְּאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגוּרוֹת. וְהוּא (תהלים
 מה) חֲגוּר חֲרָבָךְ עַל יַרְךָ גְּבוּר, וְזוֹ קְרִיאַת
 שְׁמַע שְׁנֶאֱמַר בֵּיהּ (שם קמט) רוּמָמוֹת אֵל
 בְּגִרוּנָם. וְהוּא וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגוּרוֹת.

כָּאן רִמְיֹו שְׁעֵתִיד לְחוּר
 בִּינֵיהֶם בְּגִלוּת דְּאַחְרוּנָה, וְהוּלָךְ בִּינֵיהֶם
 לְשֵׁמָ"ה, וְהוּא אָמַר (שם) ה' נָתַן וְהו' לָקַח
 יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ.

וּבְזִמְנָא שְׁנֵי לוחִין דְּתוֹרָה,
 וְתוֹרָה שְׁפַעַל פֶּה, נֶאֱמַר בְּהֶם וַיִּתְּפְרוּ
 עֲלֵה תְּאֵנָה. הִתְכַּסּוּ בְּכַמָּה קְלִפּוֹת מֵעֶרְב
 רַב מְשוּם כִּי עֲרֻמִּים הֵם, שְׁלֹא תִתְגַּלֶּה

וַיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹל יי' אֱלֹהִים וְגו' כַּד קָרִיבוּ לְטוֹרָא
 דְּסִינֵי. הָדָא הוּא דְכָתִיב (דברים ד) הִשְׁמַע עִם
 קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ וְגו' וְעָרַב רַב מִיתוּ.
 וְאֲנֹן הוּוּ דְאָמְרוּ לְמֹשֶׁה (שמות כ) וְאֵל יִדְבַר עִמָּנוּ
 אֱלֹהִים פֶּן נָמוֹת וְאֶשְׁכַּחוּ אוֹרֵייתָא. וְאֵלִין אֲנֹן עִמֵּי
 הָאָרֶץ דְּאִתְמַר בְּהוֹן (דברים כז) אָרוּר שׂוֹכֵב עִם כָּל
 בְּהֵמָה בְּגִין דְּאֲנֹן מְסַטְרָא דְהַהוּא תוּיָא דְאִתְמַר בֵּיה
 אָרוּר אֶתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה.

וְהָא בְּמָה עֲרַבּוּבִין אֲנֹן בִּישׁוּן בְּעִירָן וְחִיּוּן. אָבֵל
 אֵית עֲרַבּוּבִיא מְסַטְרָא דְנַחֲשׁ. וְאֵית עֲרַבּוּבִיא
 מְסַטְרָא דְאוּמֵי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת דְדָמוּ לְחִיּוּן
 וּבְעִירָן דְחַקְלָא. וְאֵית עֲרַבּוּבִיא מְסַטְרָא דְמִזִּיקִין
 דְנִשְׁמָתָן (דף כט ע"א) דְחִיּוּבִיא אֲנֹן מִזִּיקִין דְעֲלָמָא מְפֹשׁ.
 וְאֵית עֲרַבּוּבִיא דְשָׂדִים וְרוּחִין וְלִילִין וְכֹלָא מְעוֹרְבִין

לשון הקודש

שְׁנַאמַר בּוּ אָרוּר אֶתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה.
 וְחִרֵי כְּמָה הֵם עָרַב רַב רְעִים בְּהֵמוֹת
 וְחִיּוֹת, אָבֵל יֵשׁ עָרַב רַב מְצַד שֶׁל הַנַּחֲשׁ,
 וְיֵשׁ עָרַב רַב מְצַד שֶׁל אַמוֹת עֲבוּסִים
 שְׂדוּמִים לְחִיּוֹת וּבְהֵמוֹת הַשָּׂדֶה, וְיֵשׁ עָרַב
 רַב מְצַד שֶׁל מִזִּיקִים, שְׁנַשְׁמָתָם שֶׁל
 רְשָׁעִים הֵם מִזִּיקִים שֶׁל הָעוֹלָם מְפֹשׁ, וְיֵשׁ
 עָרַב רַב שֶׁל שָׂדִים וְרוּחוֹת וְלִילִין, וְהַכֹּל

וַיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹל ה' אֱלֹהִים וְגו',
 כְּשֶׁקָּרְבוּ לְהַר סִינֵי. זֶהוּ שְׁכִתּוּב (דברים ד)
 הִשְׁמַע עִם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ
 וְגו'. וְעָרַב רַב מִתּוּ. וְהֵם הָיוּ שְׁאָמְרוּ
 לְמֹשֶׁה (שמות כ) וְאֵל יִדְבַר עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן
 נָמוֹת, וּמַצָּאוּ אֶת הַתּוֹרָה. וְאֵלֶּה הֵם עִמֵּי
 הָאָרֶץ שְׁנַאמַר בָּהֶם (דברים כז) אָרוּר שׂוֹכֵב
 עִם כָּל בְּהֵמָה, בְּגִלְל שֶׁהֵם מְצַד אוֹתוֹ

בְּיִשְׂרָאֵל. וְלֹא אֵית בְּכֹלְהוּ לְטִיָּא כְּעַמְלֵק דְּאִיהוּ
 חִיּוּיָא בִישָׂא אֵל אַחַר. אִיהוּ גְלוּי לְכָל עַרְוִין דְּעַלְמָא
 רוּצַח אִיהוּ וּבֵת זִוְגִיָּה סָם מְוֹת עֲבוּדָה זָרָה. וְכֹלָא
 סַמָּא"ל. וְאִית סַמָּא"ל וְאִית סַמָּא"ל, וְלֹא כֹלְהוּ שְׁוִיין.
 אָבֵל הַהוּא סַטְרָא דְחִיּוּיָא אִיהוּ לְטִיָּא עַל כֹּלָא.

וַיִּקְרָא יי אֱלֹהִים אֵל הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָה. הָכָא
 רְמִיז לִיה דְּעֵתִיד לְחַרְבָּא בִי מִקְדָּשָׁא
 וְלִמְבַי בָּה אֵיכָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה א) אֵיכָה
 יֹשְׁבֵה בְּדָר א"י כ"ה. וְלִזְמַנָּא דְאִתִּי עֵתִיד קְדָשָׁא
 בְּרוּךְ הוּא לְבַעְרָא כָּל זִינִין בִּישִׁין מִעַלְמָא כְּדְכְּתִיב,
 (ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח. בְּדִין תָּב כֹּלָא לְאַתְרִיָּה
 כְּדְכְּתִיב, (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד:

תַּנִּינִן כָּל שְׁלֵמָה דְאֶתְמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים בְּמִלְכָּא

לשון הקודש

הַמְקֻדָּשׁ וְלִכְבוֹת בּוֹ אֵיכָה. זְהוּ שְׁכָתוּב
 (איוב א) אֵיכָה יֹשְׁבֵה בְּדָר. א"י כ"ה.
 וְלַעֲתִיד לְבֵא עֵתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְבַעַר כָּל הַמִּינִים הָרָעִים מִהָעוֹלָם, כְּמוֹ
 שְׁכָתוּב (ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח. וְאִזּוֹ
 שָׁב הַכֹּל לְמִקְוֹמוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (זכריה יד)
 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

שְׁנִינִי, כָּל שְׁלֵמָה שְׁנֵאמַר בְּשִׁיר
 הַשִּׁירִים, בְּמִלְכָּא שְׁהַשְׁלוּם שְׁלוֹ, בְּמִלְכָּא

מִעַרְבָּבִים בְּיִשְׂרָאֵל, וְאִין בְּכֹלָם מְקַלָּל
 כְּעַמְלֵק, שְׁהוּא נְחֹשׁ רַע אֵל אַחַר. הוּא
 גְלוּי לְכָל הָעַרְוִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, רוּצַח הוּא,
 וּבֵת זִוְגוֹ סָם מְוֹת עֲבוּדָה זָרָה, וְהַכֹּל
 סַמָּא"ל. וַיֵּשׁ סַמָּא"ל וַיֵּשׁ סַמָּא"ל, וְלֹא
 הַכֹּל שְׁוִים. אָבֵל אוֹתוֹ צַד שֶׁל הַנְּחֹשׁ הוּא
 מְקַלָּל עַל הַכֹּל.

וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים אֵל הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ
 אֵיכָה. כָּאִן רְמִז לוֹ שְׁעֵתִיד לְחַרְבֵי בֵּית

דְּשִׁלְמָא דִּילִיָּהּ. בְּמִלְךְ (ס"א בְּנוֹקְבֵי מִלְכָּא) סְתָם בְּנוֹקְבָא.
 מִלְכָּה (נ"א מִלְכָּה) תַּתָּאָה בְּעֵלְמָא. וְרוּזָא דְמִלְכָּה דִּירְתָּא
 תַּתָּאָה לְעֵלְמָא תְרוּוּיָהּוּ בְּחַד. וְהִינוּ בִּי"ת דְכְּתִיב,
 (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. וְכְתִיב (שיר השירים ג) אֶפְרַיִן
 עָשָׂה לֹו הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַעְצֵי הַלְבָנוֹן. אֶפְרַיִן דָּא
 תְּקוּנָא דְעֵלְמָא תַּתָּאָה מֵעֵלְמָא עֵלְמָא.

דְּעַד לָא בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִידְ הוּא עֵלְמָא הָוָה סְתָם
 שְׁמִיָּה בִּיהּ וְלָא (נ"א הָוָה) הוּא שְׁמִיָּה סְתָם
 בְּגִיָּיה חַד וְלָא קִיּוּמָא מִלְכָּה (וְהוּא הָוָה בְּלַחֲדוּי) עַד דְּסִלִּיק
 בְּרַעוּתָא (דְּמַחְשְׁבָה לְקִיּוּמָא כְּלָא בְּמִטּוֹן דְּסִמְיָרָא) לְמִבְרֵי עֵלְמָא
 וְהָוָה רָשִׁים וּבְנֵי וְלָא קִיּוּמָא, עַד דְּאִתְעַטַּף בְּעַטְוּפָא
 חַד דְּזִיָּהָרָא (עֵלְמָא דְּמַחְשְׁבָה) וּבְרָא עֵלְמָא (נ"א יְמִינָא דְּעֵלְמָא
 קְדָמָאָה) (נ"א שְׁמַיִם). וְאַפִּיק (אֵילָנִין) אֶרְזִין עֵלְאִין רְבָרְבִין
 מִתְהוּא נְהוּרָא (נ"א וְזִיָּא רְבָא) זִיָּהָרָא עֵלְמָא (נ"א חַד דְּזִיָּהָר וְיְמִינָא
 עֵלְמָא), וְשׁוּי רְתִיכוּי עַל תְּרִין וְעֵשְׂרִין אֲתוּוֹן רְשִׁימִין

לשון הקודש

שְׁעַד שְׁלָא בְּרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת
 הָעוֹלָם, הָיָה נִסְתָּר בּוֹ שְׁמוֹ, וְלֹא הָיָה הוּא
 שְׁמוֹ נִסְתָּר בְּתוֹכוֹ אֶחָד, וְלֹא עֹמֵד דְּבָר,
 וְהוּא הָיָה בְּלִבְדוֹ עַד שְׁעֵלָה בְּרַצוֹן וְשָׁל
 הַמַּחְשְׁבָה לְהַעֲמִיד הַכֹּל בְּשִׁבִיל סִמְמָנִים לְבְרָא
 עוֹלָם, וְהָיָה רָשׁוּם וּבְנוּי וְלֹא עוֹמֵד, עַד
 שֶׁהִתְעַטַּף בְּעַטְוּפָא אֶחָד שֶׁל זֹהָר וְעֵלְיוֹן שֶׁל

וס"א בְּנוֹקְבוֹת הַמֶּלֶךְ סְתָם בְּנוֹקְבָה מִלְכָּה וּמִלְכָּה
 תַּחְתּוֹנָה בְּעֵלְיוֹנָה. וְסוּד הַדְּבָר – דִּירָה
 תַּחְתּוֹנָה לְעֵלְיוֹנָה שְׁתִּימָה בְּאַחַת. וְהִינוּ
 בִּי"ת, שְׁכַתוֹב (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה
 בַּיִת. כְּתוּב (שיר ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה לֹו הַמֶּלֶךְ
 שְׁלֹמֹה מַעְצֵי הַלְבָנוֹן. אֶפְרַיִן זֶה תְּקוּנָה
 שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן מִהָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן.

אֶתְגַּלִּיפוּ בְּעֶשֶׂר אַמִּירָן וְאֶת־יִשְׁבוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב
 מַעְצֵי הַלְבָּנוֹן. וְכְתִיב, (תהלים קד) אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נִטְעַ
 (דָּהָא מֵאֲלִין עֲבִיד הָהוּא אַפְרִיזִין).

עֲשֵׂה לֹו הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, לֹו לְגַרְמִיָּה, לֹו לְתַקְוִיָּה,
 לֹו לְאַחֲזָאָה יִקְרָא עֲלָאָה. לֹו לְאוֹדְעָא דְאִיהוּ
 חַד וְשְׁמִיָּה חַד בְּמָה דְאֵתְ אָמַר, (זכריה יד) (יְהִיָּה יְהוּ"ה אֶחָד
 וְשְׁמוֹ אֶחָד וְכְתִיב) (תהלים פג) וַיִּדְעוּ כִּי אֶתְהָ שְׁמֶךָ יְיָ לְבַדְּךָ.

בְּמִטּוֹן דְּקַלְפוּי. קַסְטוֹרִין יְדִיעָא. נְטִיף לְסִטְרָא דָּא
 לְעִילָא. נְטִיף לְיִמִּינָא. סִטָּא לְשִׁמְאָלָא.
 נְחִית לְתַתָּא. וְכֵן לְאַרְבַּע זַוְיִין. מְלִכּוֹ אֶתְפָּרֵשׁ לְעִילָא
 וְתַתָּא וְלְאַרְבַּע זַוְיִין לְמַתְוֵי חַד. נְהָרָא עֲלָאָה נְחִית
 לְתַתָּא. וְעֲבִיד לִיָּה יִמָּא רַבָּא בְּמָה דְאֵתְ אָמַר, (קהלת
 א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינֶנּוּ מָלָא.

לשון הקודש

– לְתַקְוִיָּה, לֹו – לְהִרְאוֹת כְּבוֹד עֲלִיזִין, לֹו
 – לְהוֹדִיעַ שְׁהוּא אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, כְּמוֹ
 שְׁנַאֲמַר (זכריה יד) יְהִיָּה יְהוּ"ה אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, וְכַתּוּב
 (תהלים פג) וַיִּדְעוּ כִּי אֶתְהָ שְׁמֶךָ ה' לְבַדְּךָ.
 בְּהַגִּיעַ הַהֶפְאָה, הַיְכָלוֹת יְדוּעִים, נוֹטָה
 לְצַד זֶה לְמַעְלָה. נוֹטָה לְיִמִּין. סוֹטָה
 לְשִׁמְאָל. יוֹרֵד לְמַטָּה. וְכֵן לְאַרְבַּעַה
 קְצוּוֹת. מְלִכּוֹת נְפָרְדָּה לְמַעְלָה וְלְמַטָּה
 וְלְאַרְבַּעַה קְצוּוֹת לְהִיּוֹת נְהָר עֲלִיזִין אֶחָד
 יוֹרֵד לְמַטָּה, וְעוֹשֶׂהוּ לַיָּם הַגְּדוֹל, כְּמוֹ

מִחֻשְׁבָּהוּ וּבְרָא עוֹלָם וּנְיָא זְמִין שֶׁל הָעוֹלָם
 הַקְּדָמוֹן, וְהוֹצִיא וְאֵילָנוֹת אֲרָזִים עֲלִיזִים
 גְּדוֹלִים מֵאוֹתוֹ הָאוֹר (וְזוּי גְּדוֹל) זְהַר עֲלִיזִין
 וּנְיָא אֶחָד שֶׁל זְהַר זְמִין עֲלִיזִין, וְשֶׁם מְרַכְבְּתוֹ
 עַל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,
 שְׁנַחֲקוּ בְּעֶשֶׂר אַמִּירוֹת וְהִתְיַשְׁבוּ. זְהוּ
 שְׁכַתּוֹב מַעְצֵי הַלְבָּנוֹן, וְכְתוּב (תהלים קד)
 אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נִטְעַ. וְשִׁהְרֵי מֵאֲלוֹ עֲשֵׂה אֵת
 הַאֲפְרִיזִין הָהוּא.

עֲשֵׂה לֹו הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. לֹו – לְעַצְמוֹ, לֹו

וְהָא הוּא כְּנִישׁ כְּלָא וְשָׂאִיב לִיה בְּגִייה. כְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר (שיר השירים ב) אֲנִי תְּבַצֵּלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשְׁנַת הָעֵמְקִים.
 וְאִין שָׁרוֹן אֵלָא אַתְר יַמָּא רַבָּא דְשָׂאִיב כָּל מִימִין
 דְּעֵלְמָא דְאַפִּיק וְשָׂאִיב וְנִהִיר (ועאלין ביה. בגיני כך דא אפיק ודא
 שָׂאִיב, נהיר) דָּא בְּדָא בְּאוֹרְחִין יְדִיעֵן (נחלייא כפן עלויה). וְכַדִּין
 עֲלִייהו כְּתִיב, (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. וְעַל דָּא
 בַּיִת בְּרֵאשִׁית. (נ"א ועל דא בית דעלמא מלך סתם) (בית עלאה אתבני
 בְּחֻכְמָה. וכן תתאה אוף הכי). אֲבָל בַּיִתָּא עֲלָאָה רַבְּרָבָא יִשׁוּבָא
 דְּעֵלְמָא. מְלֶךְ סְתָם בַּיִתָּא תַתָּאָה.

וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים, (תהלים סג) (כד אתער גבורה) עֲלָאָה
 לְאַחַדָּא בֵּיה תְּחֹזֵת רִישִׁיה וּלְקַרְבָּא לִיה
 בְּחֻדְוָה לְמַחְוֵי כְּלָא חַד. וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים חֲדוּ
 נְהוּרָא דְאַפִּיק (נ"א בנהורא) (דנהורא) דְּנַפְיָק בְּחַד שְׂבִילָא
 טָמִיר וְנָגִיז וְעֵייל בֵּיה בְּתֵרִין דְּאַנּוֹן חַד וְעַל דָּא

לשון הקודש

בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת, ועל זה בית בראשית
 ונ"א ועל זה בית של העולם מלך סתם ובית עליון
 נבנה בחכמה, וכן אף כך המתתונו. אכל בית
 עליון הגדול – ישוב העולם. מלך סתם –
 בית תחתון.

(תהלים סג) וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים,
 וכשמתעוררת גבורה עליונה לאחו בו תחת
 ראשו ולקרבו בחדוה להיות הכל אחד.
 והמלך ישמח באלהים – שמחה, אור

שְׁנַאֲמַר (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל
 הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מֵלָא. שְׁהֲרֵי הוּא פּוֹגֵם
 הַכֹּל וְשׁוֹאֵב אוֹתוֹ לְתוֹכוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר
 (שיר ב) אֲנִי תְּבַצֵּלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשְׁנַת
 הָעֵמְקִים. וְאִין שָׁרוֹן אֵלָא מְקוּם הַיָּם
 הַגָּדוֹל שְׁשׁוֹאֵב כָּל מִימֵי הָעוֹלָם, שְׁמוּצִיא
 וְשׁוֹאֵב וּמְאִיר וּנְכַסִּים בוֹ. מִשׁוּם כֵּךְ זֶה מוּצִיא
 זֶה שׁוֹאֵב, מְאִירוֹ זֶה בְּזֶה בְּדְרָכִים יְדוּעוֹת
 וְנְחָלִים רַעֲב עֲלִיוֹ, וְאִזּוּ פְּתוּב עֲלֵיהֶם (משלי כד)

עֲלָמָא אֲשֶׁתִּכְלַל בְּקִיּוּמָא שְׁלִים.

וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים עֲלָמָא (נ"א נְהָרָא עֲלָאָה) תִּתְאַה

תְּדִי בְּעֲלָמָא עֲלָאָה (נ"א סְתִימָא תְּהוּא דְשִׁדְר)

עֲמִיקָא (תְּדִי דְנָגִיד וְנִפְיָק בְּאֵן אֲמַר תְּדִי בְּאֱלֹהִים. בֵּיתָ תְּדִי. בֵּיתָ שְׁדֵר) תִּיִים

לְכָלָא. תִּי מְלָכָא אֶקְרוּן. דָּא עֶקְרָא (דף כט ע"ב) דְּבֵיתָא.

בֵּיתָא דָּא בְּנֵי בֵּיתָא דְעֲלָמָא. וּבְנֵי עֲלָמָא. וְדָא הוּא

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים ב' רֵאשִׁית. רֵאשִׁית חֲכָמָה כַּד

פְּנִישׁ כְּלָא לְגִינְיָה וְאֲתַעְבִּיד יִמָּא רַבָּא לְשִׁאבָא כְּלָא.

יִמָּא דְקֵאפוּ מִימּוֹי. שְׂאִיב כָּל מִימּוֹן דְעֲלָמָא.

וּכְנִישׁ לֹון לְגִינְיָה. וּמִיִּין אֲזִלִּין וְשִׁאטִּין

וְאֲשֶׁתְּאַבְן בֵּיתָא. וְדָא נְפִיק מִגּוֹ עֲלָאָה. וְסִימְנִיָּה דְרִזָּא

דָּא (איוב לח) מִבְּטָן מִי יֵצֵא הַקֶּרֶחַ דְּמִימּוֹי גְּלִידִין בֵּיתָא

לְשִׁאבָא אַחֲרֵינִין.

לשון הקודש

(באור) ושמאיר] שהוציא בשביל אחד
טמיר ונגנוז ונכנס בו בשנים שהם אחד,

ועל זה העולם נתקן בקיום שלם.

והמלך ישמח באלהים – עולם ואור עליון

התחתון שמח בעולם העליון ונא נסתר אותו

ששלח עמק ושמחה ששופעת ויוצאת באיזה מקום

שמח? באלהים. בו שמח, בו שולחן תיים לכל.

נקראים תיי המלך. זה עקר הבית. בית זה

בראשית ברא אלהים, ב' ראשית.

ראשית חכמה בשכונם הכל לתוכו

ונעשה ים גדול לשאב הכל.

ים שקפאו מימיו שואב כל מימות

העולם וכונם אותם לתוכו, והמים

הולכים ושטים ונשאבים בו, וזה יוצא

מתוך העליון. וסימן של הסוד הזה – (איוב

לח) מבטן מי יצא הקרח, שמימיו גלודים

(קפואים) בו לשאב אחרים.

הַאִי קָרַח יָמָא דְקַפָּא לָא נַגְדִין מִיְמֹי. אֵלָא
 בְּשַׁעְתָּא דְתוּקַפָּא דְדָרוּם מָטִי לְגַבְיָהּ וּמְקָרִיב
 לִיה בְּהַדְרִיָּה. כְּדִין מָוֵא דְהוּוּ גְלִידִין בְּסַטְרָא דְצָפוֹן
 מִשְׁתָּרֵן וְנַגְדִין. דְּהָא מְסַטְרָא דְצָפוֹן גְּלִידִי מָוֵא
 וּמְסַטְרָא דְדָרוּם מִשְׁתָּרֵן. וְנַגְדִין לְאַשְׁקָאָה כָּל אַנּוּן
 חֵינֹת בְּרָא כְּמָה דְאֵת אָמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חֵינֹתוֹ
 שְׂדֵי וְגו' וְאֵלִין אַקְרוּן תְּרֵי בְּתַר טוּרִין דְּפִירוּדָא.
 דְּכֻלְהוּ מִשְׁתַּקְיִין בְּד סַטְרָא דְדָרוּם שְׂאֲרֵי לְקַרְבָּא
 בְּהַדְרִיָּה. וּכְדִין מָוֵא נַגְדִין. וּבְחֵילָא דָּא עֲלָאָה דְנַגְדִין
 כְּלָא הוּוּ בְּרַבּוּ בְּחַדּוֹ.

כֹּד מִחְשָׁבָה סָלִיק בְּרַעוּ (דְּחַדְרָה) מְטַמְוֵרָא דְכָל
 טְמִירִין. מָטִי (וְאֵתְנַגְדִין) מַגְנִיָּה חַד נָהַר. (כְּתָרָא טְמִירָא)
 וְכַד מִתְקַרְבִין דָּא בְּדָא בְּחַד שְׁבִיל דְלָא יָדִיעַ לְעֵילָא
 וְתַתָּא וְהָכָא הוּוּ רֵאשִׁיתָא דְכָלָא. וּב' מְלֻךְ סֵתֵם

לשון הקודש

תְּרֵי בְּתַר, תְּרֵי הַפְּרוּד. שְׂפֻלָּם מְשֻׁקִים
 בְּשַׁעַד דְרוּם מִתְחִיל לְקַרְב אֵלִינוּ, וְאִז
 הַמִּים שׁוֹפְעִים. וּבְכַח עֲלִיּוֹן זֶה שׁוֹפֵעַ,
 הַכֹּל הֵם בְּגֻדְלָהּ וּבְשִׁמְחָהּ.

כְּשִׁמְחָתָא עוֹלָה בְּרִצּוֹן וְשֵׁל חֲדוּתוֹ
 מִטְמִיר שֵׁל כָּל הַטְּמִירִים, מַגִּיעַ וְשׁוֹפֵעַ
 מִתּוֹכוֹ נָהַר אֶחָד וּכְתַר טְמִירוֹ,
 וּכְשִׁמְחָתָא זֶה בְּזוֹה בְּשִׁבִיל אֶחָד שְׁלָא

הַקְּרַח הוּוּ יָם שְׁקוּפָא, לָא שׁוֹפְעִים
 מִיְמֵי אֵלָא בְּשַׁעַח שְׁחֹק הַדְרוּם מַגִּיעַ
 אֵלִינוּ וּמְקָרִיב אוֹתוֹ אֵצְלוֹ, וְאִז הַמִּים שְׁהִיוּ
 גְּלוּדִים בְּצַד הַצָּפוֹן מִפְּשִׁירִים וְשׁוֹפְעִים,
 שְׁהִי מַצַּד הַצָּפוֹן הַמִּים מְגֻלִידִים, וּמַצַּד
 הַדְרוּם הֵם מִפְּשִׁירִים וְשׁוֹפְעִים לְהַשְׁקוֹת
 כָּל אוֹתָן חֵינֹת הַשָּׂדֶה, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים
 קד) יִשְׁקוּ כָּל חֵינֹתוֹ שְׂדֵי וְגו', וְאֵלִין נְקָרָאִים

יֵהֵאֵי רֵאשִׁיתָא אֲשֶׁתְּכֻלָּל וְדָמִי דָא לְדָא.

(ובחילא דא) בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם, (סתמא נקודה סתימא דנגדין

מימוי ונפקין ברא) (נ"א בטר דנפקין ברא) (ונ"א נהרא דנפיק בה"א עלאה)

(ונ"א נהורא דנגיד ואפיק ברא) וְאֶפֶיךָ קוֹל מְגִינָהּ. וְדָא אֶקְרִי קוֹל

הַשׁוֹפָר. וְהֵינֵנו בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם (ואיחו) דְּאִיחֹו

קוֹל הַשׁוֹפָר (נ"א ואיחו השופר). וְשָׁמַיִם שְׁלִיטִין בְּחַיֵּי הַמַּלְאָךְ

עֲלָאָה עַל אֶרְעָא. וְסִימְנִיד בֶּן יִשְׂרָאֵל עַל הָאָדָמָה.

דְּחַיִּים תְּלִיין בֶּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. (ובוא"ו נגדין ליה). וּבְחַיֵּי שְׁלִיטָא בְּכָלָא.

וְאֶרְעָא מִינֵיהּ אֲתֻנָּת. הָדָא הוּא דְכָתִיב וְאֵת הָאָרֶץ.

וְאִ"ו דְּאֲתוּסָף לְשִׁלְטָאָה בְּמִזְוֵי עַל אֶרְעָא.

א"ת לְעִילָא וְהוּא חֵילָא דְכָלְלָא דְעֶשְׂרִין וְתֵרִין

אֲתֻוּן דְּאֶפֶיךָ א"ת א' ת' אֱלֹהִים דָּא וְיֵהֵב

לְשָׁמַיִם בְּמָא דְאֵת אָמַר, (שיר השירים ג) בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה

לשון הקודש

בְּחַיֵּי הַמַּלְאָךְ הָעֲלִיּוֹן עַל הָאָרֶץ. וְסִימְנִיד
לְדָבָר – בֶּן יִשְׂרָאֵל עַל הָאָדָמָה. שְׁהַחַיִּים
תְּלוּיִים בֶּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִשְׁפִּיעִים לוֹ. וּבְחַיֵּי
שׁוֹלְטָא בְּכָל, וְהָאָרֶץ נְזוּנִית מִמֶּנּוּ. וְהוּ
שְׁכָתוּב וְאֵת הָאָרֶץ. וְאִ"ו הַתּוּסָפָה לְשִׁלְטָא
בְּמִזְוֵנוֹת עַל הָאָרֶץ.

א"ת לְמַעְלָה, וְהוּא בְּחַיֵּי שְׁל כָּל עֶשְׂרִים
וְשָׁתִים אוֹתִיּוֹת שְׁהוּצִיא א"ת א' ת'
אֱלֹהִים זֶה, וְנָתַן לְשָׁמַיִם, כְּמוֹ שְׁנָאֵמַר
(שיר ג) בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיָמֵי

יְדוּעַ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְכָאן הוּא רֵאשִׁית
הַכֹּל. וְכִי מַלְאָךְ סָתַם, מִהֲרֵאשִׁית הוּא
נִתְקַן וְדוּמָה זֶה לְזֶה.

וּבְכַח זֶה] בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְסָתַם
נְקֻדָּה נְסֻחָתָא שְׁשׁוּפְעִים מִימִיָּה וְיוּצִיאִים הַחוּצָה
(נ"א אחר שיוצאים בזה) וְנ"א נְהָר שְׁיוּצִיא בְּה"א
עֲלִיּוֹנָהּ] וְאִזְּרָא שְׁשׁוּפְעִים וְיוּצִיא בְּזֶה] וְמוּצִיא קוֹל
מִתּוֹכּוֹ, וְזֶה נְקֻרָא קוֹל הַשׁוֹפָר. וְהֵינּוּ בָּרָא
אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְהוּא] שְׁהוּא קוֹל
הַשׁוֹפָר (נ"א וְהוּא הַשׁוֹפָר). וְשָׁמַיִם שׁוֹלְטִים